

цьому такий зв'язок має двосторонній характер. Специфікою зернового ринку є і те, що його основа – виробництво зерна – прив'язане до землі, значно залежить від природно-кліматичних умов [1, с. 117].

Окрім того, ринок зерна володіє такими системними характеристиками, як: цілісність, ієрархічність, інтегративність; його елементи утворюють єдине ціле, яке має властивості, не притаманні його складовим компонентам, взятих окремо. Основною його функцією є задоволення потреб населення у різних видах зерна і продуктах його переробки за ринковою ціною. Додаткові функції – інтегруюча, регулююча, стимулююча, ціноутворююча, контролююча, посередницька, інформаційна [2].

Література

1. Закон України “Про зерно та ринок зерна в Україні” від 04.08.2002 р. № 37-IV [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
2. Формування і розвиток ринку зерна в Україні / О.Г. Шпикуляк, Ю.П. Воскобійник, Р.П. Саблук, О.В. Овсянніков. – К.: Інститут аграрної економіки, 2008. – 190 с
3. Худолій Л.М. Розвиток ринку зерна в Україні / Л.М. Худолій // Економіка АПК.- 1997. - № 9. - С. 59-66.



Ольга Паславська

Тернопільський національний економічний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМ ВИРОБНИЦТВОМ

Трансформація аграрного сектора до ринкових відносин породила величезну кількість проблем, практичне вирішення яких дуже ускладнено із-за відсутності виваженої державної політики і відповідних наукових розробок. Однією з таких проблем, причому найбільш актуальних на сучасному етапі, є питання удосконалення управління виробництвом в аграрному секторі економіки.

Управління сільськогосподарським виробництвом є складним процесом, який має економічний, функціональний, організаційний та соціальний аспекти. Його основні функції у виробничому процесі полягають у плануванні, організації та контролі діяльності людей, активізації їх ініціативи та творчого підходу до вирішення завдань для досягнення спільної мети.

Сучасний розвиток аграрної сфери національної економіки України вимагає докорінних змін в організації виробництва на регіональному та міжнародному рівнях, що є основою для активного формування нового типу економічних відносин між економічними суб'єктами, а також організації нових механізмів сталого розвитку аграрних галузей.

Актуальним питанням дослідження проблем управління виробництва в аграрних формуваннях присвятили свої праці такі вітчизняні вчені, як А. Шляхтянко, М. Кропивко, О. Андрєєва, О. Воронько, О. Дячун, С. Дем'яненко, Т. Дудар, Й. Завадський та інші.

Зокрема Андрєєва О. зазначає : «Перехід суспільства на нові економічні та соціальні умови функціонування вимагає змін у системі керування виробництвом. За всього різноманіття причин, які обумовлюють кризову ситуацію в агропромисловому виробництві, однією з головних є різке зниження керованості процесами, що відбуваються» [1].

Ефективність і конкурентоспроможність галузей аграрного сектора визначається витратами і результатами виробництва, які у свою чергу залежать від того, наскільки

ефективною є діюча система управління в господарстві. Важливим є вживання заходів, покладених у зниження витрат, що пов'язані з організацією і виробництвом продукції, її вдосконаленням, обліком та розподілом.

Дедалі стає ефективним використання переваг суспільного поділу праці і впровадження інтенсивних форм організації інноваційних процесів. Формування ефективного механізму сталого розвитку галузі рослинництва стає визначальним чинником сталого рівня конкурентоспроможності національної аграрної економіки в умовах глобалізації.

Як зазначає О. Дячун: «Наразі в галузі рослинництва спостерігається стан нерозвиненості ринкової інфраструктури, тінізації національної економіки, непрозорості та нестабільності ринкових відносин та соціально-економічної нестабільності. Підтверджується факт несформованості системи адаптації економічного механізму щодо організації сталого розвитку і функціонування сільськогосподарських підприємств до умов ринку України» [2].

З метою створення конкурентного середовища для всіх партнерів АПК необхідно сформулювати відповідний механізм сталого розвитку галузі рослинництва, що включатиме господарський механізм, який складатиметься з системи умов та відносин регулювання виробництва, розподілу, обміну і споживання (нагромадження) та економічний механізм, який характеризуватиметься сукупністю методів і засобів економічного впливу на зростання виробництва та підвищення його ефективності.

Окремі вчені зазначають, що: корінною особливістю сучасного економічного механізму господарювання є його спрямованість на забезпечення раціонального ведення господарських справ в умовах дефіциту ресурсів, необхідності досягнення високих кінцевих результатів з мінімальними витратами. При обґрунтуванні перспектив розвитку галузі рослинництва важливо враховувати такі чинники, як природно-економічні особливості території, рівень і напрями спеціалізації та концентрації виробництва, заходи державної підтримки виробництва продукції, зовнішня, передусім експортна, політика на його ринку [3].

Отже, сільське господарство є важливою сферою економіки в нинішніх умовах розвитку ринкових відносин. В умовах ринкової економіки сільськогосподарська продукція повинна бути високоякісною та конкурентоспроможною. Тому організація виробництва в сільськогосподарських підприємствах повинна здійснюватись на інноваційній основі з урахуванням найновіших досягнень аграрної науки, вітчизняного і зарубіжного досвіду.

Виробництво сільськогосподарської продукції дуже чутливе до впливу внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства. Саме тому, виробничий менеджмент аграрних фірм повинен бути висококваліфікованим, професіональним та доволі гнучким.

Вважаємо, що наукові принципи управління виробництвом сільськогосподарської продукції, повинні творчо застосовуватися керівниками та підприємцями в сучасних умовах господарювання, оскільки їх врахування та використання є необхідною передумовою ефективного ведення аграрного виробництва. Саме такий підхід дасть змогу уникнути упущень і надмірних витрат, пов'язаних з реорганізацією системи управління в агропромисловому комплексі.

Сучасний етап розвитку виробничих відносин в аграрному секторі України вимагає від держави розробки дієвих механізмів і методичних підходів, які б дали змогу підвищити ефективність виробництва, створити сприятливі інвестиційні умови, забезпечити конкурентоспроможність на споживчому ринку.

Література :

1. Андреева О.Л. Організаційні структури фірми за умов глобалізації: Навчальний посібник. – Єкатеринбург: Вид-во Уральського держ. екон. університету, 2003. – 242с.

2. Дячун О.В. Організація, нормування та оплата праці: Навч. посібник. – Львів, 2007. – 220 с.

3. Воронько О.А. Керівні кадри: державна політика та система управління: Навч. посібник. К. Видавництво УАДУ 2000. – 156 с.



Ольга Пастир

Тернопільський національний економічний університет

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА МОДЕЛІ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ НА РІЗНИХ РІВНЯХ ДЕРЖАВИ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗАКОРДОННОГО ДОСВІДУ

Стратегічний розвиток галузей економіки значною мірою визначається рівнем розвитку в них конкурентного середовища. Світовою та вітчизняною практикою доведено значущість стимулювання розвитку конкуренції в піднесенні галузей економіки. Науковці стверджують, що умовою досягнення ефективності ринку є набуття ним конкурентності. Гарантування ринку конкурентних рис – одна з важливих функцій держави [3, с. 25].

Конкуренція – це не заданий стан, а завжди динамічний процес, де продавці безперервно прагнуть запропонувати учасникам ринку більш привабливі альтернативи. [1, с. 55].

Аграрний сектор економіки України має певні риси конкурентного середовища. Так, у сільському господарстві України зараз відсутня конкуренція між виробниками у сфері збуту виробленої продукції. Це, на нашу думку, негативно впливає на вдосконалення та розвиток самих підприємств. Саме тому зараз ми маємо кризовий стан більшості сільськогосподарських виробників. Сільське господарство України на даний момент не стимулюється до самовдосконалення на відміну від Європи та інших країн світу, де держава допомагає підвищенню конкурентоздатності за допомогою фінансів, впровадження інновацій тощо.

У науковій економічній літературі теоретичним проблемам розвитку інфраструктури аграрного ринку при свячено праці Алейнікової О.В., Амбросова В.Я, Мамчура В.А. та інших учених-економістів. Визначено, що сукупність інститутів агропромислового комплексу охоплює комплекс галузей та сфер економіки, які обслуговують сільське господарство. Проте недостатньо широко розкриті питання щодо поширення інновацій на аграрному ринку, формування взаємопов'язаних елементів інноваційної інфраструктури АПК, особливостей здійснення інституційних змін для створення ефективного середовища розвитку аграрної сфери.

Метою є розкриття сутності інноваційної інфраструктури аграрного ринку України; обґрунтування необхідності розробки індивідуальної моделі державного регулювання конкуренції в аграрному секторі економіки; порівняння зарубіжного досвіду ведення малого підприємництва з вітчизняним; визначення причин погіршення стану аграрної сфери та подальший розвиток.

Інфраструктура — це основа, фундамент, внутрішня будова будь-якої системи [2, с. 12]. На думку учених-економістів, формування теоретичних основ дослідження інноваційної інфраструктури є однією з найбільш важливих проблем сучасної економічної теорії. В результаті цього виникає об'єктивна необхідність розробки концептуальних підходів до вирішення проблеми формування інституціональної теорії інноваційної інфраструктури як тієї сфери економіки, що набуває пріоритетного значення.

На нашу думку, до фінансової системи інфраструктури інноваційного ринку належить існуюча система державних інституцій, фінансових інституцій банківського і небанківського секторів, а саме: інноваційних фондів і банків, венчурних фондів,